

1. vydanie

Martin Vojšovič

Zákon o kontrole v štátnej správe
Komentár

© **JUDr. Martin Vojtašovič**

prvé vydanie, Žilina: EUROKÓDEX, s. r. o., august 2020. 152 s.

ISBN 978-80-8155-093-5

www.eurokodex.sk

Predhovor

Skúsenosti a poznatky z doterajšej kontrolnej praxe potvrdzujú, že k zákonu o kontrole v štátnej správe bolo potrebné aj vzhľadom na novelu zákona účinnú k 1. januáru 2020 vypracovať výklad a zjednodušiť aplikáciu zákona v každodennom živote. Posledný známy komentár k tomuto zákonu pochádza ešte z roku 1995 a od toho času nebola spracovaná iná komplexná príručka zaoberajúca sa základnými pravidlami kontrolnej činnosti.

Cieľom tohto komentára je osvetliť správnu aplikáciu zákona o kontrole v štátnej správe na základe praktických skúseností autora z výkonu kontrolnej činnosti, ako aj jeho skúseností z legislatívneho procesu spojeného s prípravou novely zákona.

K novelizácii predmetného zákona o kontrole v štátnej správe zákonom č. 373/2019 Z. z. sa pristúpilo predovšetkým v súvislosti s plnením povinností Slovenskej republiky vykonávať ochranu finančných záujmov Európskej únie prostredníctvom úradu vlády. Zároveň sa zohľadnilo pôsobenie Implementačnej jednotky na tomto úrade, ktorá plní úlohy v rámci projektu Hodnota za peniaze. Ďalším dôvodom novelizácie boli predovšetkým požiadavky ústredných orgánov štátnej správy zapracovať do súčasnej právnej úpravy kontroly v štátnej správe ich poznatky a skúsenosti získané z praktickej aplikácie citovaného zákona, keďže jeho predchádzajúca novelizácia sa uskutočnila ešte v roku 2009.

Zákon nie je vzhľadom na dnešné legislatívne počiny svojím rozsahom obširný a aj napriek piatim novelám ho možno považovať stále za prehľadný. Síce poslednou novelou zákona účinnou od 1. januára 2020 sa odstránili niektoré najnevyhnutnejšie aplikačné deficity, avšak v blízkej budúcnosti bude potrebné zväziť vypracovanie jedného univerzálneho kontrolného predpisu s cieľom zdokonaľiť kontrolný systém v Slovenskej republike. Právna úprava kontrolných postupov vo verejnej správe je značne roztrieštená, nejednotná, mnohokrát duplicitná, či, naopak, nedostatočne upravená. Práve preto existuje potreba zjednotenia procesného právneho prostredia v oblasti kontroly vykonávanej orgánmi verejnej správy. Na to však nepostačuje úprava len jedného zákona – zákona o kontrole v štátnej správe, ale bude potrebné novelizovať množstvo súvisiacich zákonov.

Popri novelizovanom znení zákona s komentárom sú súčasťou tejto publikácie aj vzory písomností potrebné na prípravu a výkon kontroly. Táto publikácia sa preto môže stať praktickou pomôckou v práci tým, ktorí vykonávajú kontrolnú činnosť profesionálne, ako aj tým, ktorí stoja „na opačnom brehu“ a figurujú v postavení kontrolovaných subjektov alebo ich zamestnancov. Je potrebné však aj povedať, že komentár nemôže odpovedať na všetky otázky, ktoré by v súvislosti s výkonom kontrolnej činnosti mohli vzniknúť. Rieši ale aspoň tie, ktoré boli predmetom doterajších diskusií. Zároveň otvára niektoré otázky, na ktoré neexistuje jednoznačná odpoveď, ako aj legislatívne návrhy de lege ferenda.

Bratislava, marec 2020

Autor

O autorovi

JUDr. Martin Vojtašovič

Absolvoval Právnickú fakultu Univerzity Komenského v Bratislave (2007), kde súčasne získal akademický titul doktor práv (2009). Pôsobil v ústredných orgánoch štátnej správy na viacerých pozíciách v oblasti kontroly a dohľadu, čím získal praktické skúsenosti z výkonu kontrolnej činnosti. Zároveň bol lektorom Inštitútu pre verejnú správu pre špecializačný kurz Základy kontroly. Neskôr pracoval vo verejnom sektore v oblasti poskytovania právnych služieb, projektového riadenia, ale aj ako poslanec v miestnej samospráve. V súčasnosti pôsobí na pozícii generálneho riaditeľa sekcie kontroly na Úrade vlády SR, kde zodpovedal za novelizáciu zákona o kontrole v štátnej správe.

Zoznam skratiek

ČR	Česká republika
EÚ	Európska únia
OLAF	Európsky úrad pre boj proti podvodom
SR	Slovenská republika

Zoznam použitých právnych predpisov

Atómový zákon	Zákon č. 541/2004 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie (atómový zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Daňový poriadok	Zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Exekučný poriadok	Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov
Kompetenčný zákon	Zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov
Letecký zákon	Zákon č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Listina základných práv a slobôd	Ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky
Nariadenie EP a Rady EÚ č. 883/2013	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, EURATOM) č. 883/2013 z 11. septembra 2013 o vyšetрованиach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF), ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nariadenie Rady (Euratom) č. 1074/1999
Nariadenie Rady EÚ č. 2185/96	Nariadenie Rady (EURATOM, ES) č. 2185/96 z 11. novembra 1996 o kontrolách a inšpekciách na mieste, vykonávaných Komisiou s cieľom ochrany finančných záujmov Európskych spoločenstiev pred spreneverou a inými podvodmi
Občiansky zákonník	Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov

Zoznam použitých právnych predpisov

Obchodný zákonník	Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov
Správny poriadok	Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov
Správny súdny poriadok	Zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov
Trestný poriadok	Zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov
Trestný zákon	Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov
Ústava SR	Ústavný zákon č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov
Vodný zákon	Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov
Zákon o autoškólách	Zákon č. 93/2005 Z. z. o autoškólách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákon o bankách	Zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákon o dráhach	Zákon č. 513/2009 Z. z. o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákon o e-Governmente	Zákon č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov
Zákon o environmentálnom označovaní výrobkov	Zákon č. 469/2002 Z. z. o environmentálnom označovaní výrobkov v znení neskorších predpisov
Zákon o Exportno-importnej banke SR	Zákon č. 80/1997 Z. z. o Exportno-importnej banke Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov
Zákon o finančnej kontrole a audite	Zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákon o finančnej kontrole a vnútornom audite	Zákon č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákon o informačných technológiách vo verejnej správe	Zákon č. 95/2019 Z. z. o informačných technológiách vo verejnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákon o inšpekcii práce	Zákon č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákon o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia	Zákon č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon o kontrole v štátnej správe	Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov
Zákon o lesoch	Zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov
Zákon o metrologii	Zákon č. 157/2018 Z. z. o metrologii a o zmene a doplnení niektorých zákonov
Zákon o múzeách a galériách	Zákon č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov
Zákon o Najvyššom kontrolnom úrade	Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov
Zákon o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu	Zákon č. 514/2008 Z. z. o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákon o obchodovaní s emisnými kvótami	Zákon č. 414/2012 Z. z. o obchodovaní s emisnými kvótami a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákon o obecnom zriadení	Zákon Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov
Zákon o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a rastlín	Zákon č. 15/2005 Z. z. o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákon o ochrane hospodárskej súťaže	Zákon č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov
Zákon o ochrane osobných údajov	Zákon č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákon o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti	Zákon č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov
Zákon o ochrane prírody a krajiny	Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
Zákon o ochrane ozónovej vrstvy Zeme	Zákon č. 321/2012 Z. z. o ochrane ozónovej vrstvy Zeme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákon o ochrane utajovaných skutočností	Zákon č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákon o odpadoch	Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zoznam použitých právnych predpisov

Zákon o orgánoch štátnej správy vo veciach drogových prekurzorov	Zákon č. 331/2005 Z. z. o orgánoch štátnej správy vo veciach drogových prekurzorov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákon o poľovníctve	Zákon č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákon o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva	Zákon č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva v znení neskorších predpisov
Zákon o povinnej základnej kvalifikácii a pravidelnom výcviku niektorých vodičov	Zákon č. 280/2006 Z. z. o povinnej základnej kvalifikácii a pravidelnom výcviku niektorých vodičov v znení neskorších predpisov
Zákon o prevádzke vozidiel v cestnej premávke	Zákon č. 106/2018 Z. z. o prevádzke vozidiel v cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákon o prevencii závažných priemyselných havárií	Zákon č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 91/2016 Z. z.
Zákon o priestupkoch	Zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov
Zákon o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov	Zákon č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákon o prokuratúre	Zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov
Zákon o rokovacom poriadku	Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov
Zákon o rybárstve	Zákon č. 216/2018 Z. z. o rybárstve a o doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 305/2018 Z. z.
Zákon o samosprávnych krajoch	Zákon č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení neskorších predpisov
Zákon o sčítaní obyvateľov, domov a bytov v roku 2021	Zákon č. 223/2019 Z. z. o sčítaní obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 a o zmene a doplnení niektorých zákonov
Zákon o slobode informácií	Zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov
Zákon o strelných zbraniach a strelive	Zákon č. 190/2003 Z. z. o strelných zbraniach a strelive a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákon o sťažnostiach	Zákon č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov

Zákon o športe	Zákon č. 440/2015 Z. z. o športe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákon o štátnej službe	Zákon č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákon o štátnej správe v školstve a školskej samospráve	Zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákon o štátnych symboloch	Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 63/1993 Z. z. o štátnych symboloch Slovenskej republiky a ich používaní v znení neskorších predpisov
Zákon o verejnom ochrancovi práv	Zákon č. 564/2001 Z. z. o verejnom ochrancovi práv v znení neskorších predpisov
Zákon o výbere mýta za užívanie vymedzených úsekov pozemných komunikácií	Zákon č. 474/2013 Z. z. o výbere mýta za užívanie vymedzených úsekov pozemných komunikácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákon o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci	Zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákon o verejnom obstarávaní	Zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákon o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách	Zákon č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov
Zákon o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch	Zákon č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákonník práce	Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov
Živnostenský zákon	Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov

---

Obsah

Predhovor	III
O autorovi.....	IV
Zoznam skratiek.....	V
Zoznam použitých právnych predpisov	V
Úvodný komentár	1

Zákon č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe	7
---	----------

Prvá časť	Orgány kontroly v štátnej správe	7
§ 1	Základné ustanovenie	7
Úrad vlády		
§ 2	.....	9
§ 2a	.....	15
§ 3	.....	16
§ 4	.....	18
§ 5	.....	20
Iné orgány štátnej správy		
§ 6	.....	20
§ 7	.....	22

Druhá časť	Základné pravidlá kontrolnej činnosti.....	28
§ 8	.....	28
§ 9	.....	35
§ 10	Predpojatosť v kontrolnej činnosti	41
§ 11	Oprávnenia a povinnosti pracovníkov kontroly	43
§ 12	Oprávnenie a povinnosti kontrolovaného subjektu	61
§ 13	Výsledné materiály z vykonanej kontroly	68

Tretia časť	Spoločné a prechodné ustanovenia	
§ 14	Súčinnosť.....	81
§ 15	.....	85
§ 16	Poriadková pokuta	87
§ 17	Prechodné ustanovenie	92
§ 18	Zrušovacie ustanovenie.....	92
§ 19	Účinnosť	93
Odkazy k textu zákona č. 162/1995 Z. z.:		94
Vzory písomností		96

Úvodný komentár

Súvisiace ustanovenia: § 2a ods. 3, § 13

Súvisiace predpisy: Zákon o finančnej kontrole a audite, zákon o ochrane ozónovej vrstvy Zeme, zákon o štátnej správe v školstve a školskej samospráve, zákon o environmentálnom označovaní výrobkov, zákon o inšpekcii práce, zákon o Exportno-importnej banke SR, zákon o povinnej základnej kvalifikácii a pravidelnom výcviku niektorých vodičov, zákon o výbere mýta za užívanie vymedzených úsekov pozemných komunikácií, zákon o obchodovaní s emisnými kvótami, zákon o prevádzke vozidiel v cestnej premávke, zákon o bankách, Exekučný poriadok, zákon o múzeách a galériách, zákon o odpadoch, zákon o finančnej kontrole a vnútornom audite, zákon o Najvyššom kontrolnom úrade, zákon o strelných zbraniach a strelive

Literatúra: Jemelka, L., Vetešník, P., Libosvár, O. Zákon o kontrole. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, 290 s.; Vedral, J. Kontrolní řád. Komentář. Praha: RNDr. Ivana Hexnerová – BOVA POLYGON, 2015, 254 s.; Jelínková, J. Kontrolní řád. Správní řád (vybraná ustanovení). Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, 304 s.; Dvorská, O. Kontrolní řád poznámkové vydání zákona s úryvky důvodové zprávy, vzory a vybranou judikaturou. Praha: Linde, 2013, 208 s.; Teleki, J., Hoffmann, M. Kontrola v obecní samosprávě. Žilina: Eurokódex, 2013, 280 s.; Zacharidesová, V. Zákon o finančnej kontrole a audite – komentár. Bratislava: Wolters Kluwer, 2016, 144 s.; Ličko, T. Kontrola v spoločnosti. Bratislava: IRIS, 2003, 159 s.; Petruňa, J., Ličko, T., Hegerová, K. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky zo 14. decembra 1995 č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe s komentárom a vzormi písomností. Bratislava: Interlingua, 1996, 121 s.

Obsah komentára

- I. Pojem kontrola
- II. Základná charakteristika zákona o kontrole v štátnej správe
- III. Kontrola v štátnej správe a finančná kontrola
- IV. Dozor, dohľad, inšpekcia a ďalšie súvisiace pojmy

I. Pojem kontrola. V zákone ani v platnej právnej úprave pojem kontrola nie je legálne definovaný. Možno nájsť len definície niektorých druhov kontroly, ako napríklad kontrola efektívnosti štátnej správy (§ 2a ods. 3 zákona o kontrole v štátnej správe). Preto musíme pri definovaní pojmu kontrola vychádzať z právnej teórie, podľa ktorej kontrolou je odborná, cieľavedomá a organizačná činnosť na objektívne zistenie rozdielu (odchýlky) medzi stavom želaným a skutočným. Jej cieľom je odstrániť nedostatky a príčiny ich vzniku.

Kontrola je formalizovaný postup (proces) vymedzený časom, miestom a predmetom kontroly smerujúci voči konkrétnym kontrolovaným subjektom, spočívajúci v zisťovaní plnenia povinností stanovených alebo vyplývajúcich z právnych predpisov, alebo ktoré boli na základe týchto predpisov uložené. Jej cieľom je zistenie, či kontrolovaný subjekt v určitom čase dodržiaval, alebo porušoval určitú množinu svojich právnych povinností a pôsobí tak na zmenu skutočného (nevyhovujúceho) stavu a posúva veci smerom k dosiahnutiu žiaduceho stavu.

Kontrolu možno zároveň chápať ako druh pôsobnosti v oblasti verejnej správy vykonávanej orgánmi verejnej správy tak, že predmetom kontroly je dodržiavanie verejnoprávnych povinností, t. j. povinností vyplývajúcich z verejnoprávnych predpisov. Kontrola je všeobecne zameraná na kontrolu zákonnosti činnosti vykonávanej kontrolovaným subjektom. Niektoré zákony však môžu stanoviť aj ďalšie „kontrolné“ hľadiská, ako je hospodárnosť, efektívnosť či účinnosť (napr. zákon o finančnej kontrole a audite, zákon o Najvyššom kontrolnom úrade).

Veľmi bežné je delenie kontrol podľa kritéria časovej súvislosti výkonu kontroly a kontrolovaných skutočností. Podľa toho delíme kontrolu na predbežnú kontrolu vykonávanú pred realizáciou kontrolovaných činností (ex ante kontrola), priebežnú kontrolu vykonávanú v priebehu kontrolovaných činností (on going kontrola) a následnú kontrolu, pri ktorej ide o kontrolu už ukončeného procesu činnosti alebo sledovanie toho, ako sú odstraňované nedostatky zistené pri výkone kontroly (ex post kontrola). Podľa predmetu kontroly rozlišujeme napr. finančnú kontrolu, cenovú kontrolu, daňovú kontrolu, technickú kontrolu atď.

II. Základná charakteristika zákona o kontrole v štátnej správe. Pôvodným zámerom bolo prijať zákon, ktorý bude plniť úlohu všeobecnej normy v oblasti štátnej kontroly, pretože predpisy, ktoré upravovali konkrétne, úzko špecializované oblasti kontroly, ani zákon, ktorý upravoval „parlamentnú“ kontrolu, nemohli nahradiť kontrolu plnenia úloh na úrovni exekutívy.

Zákon o kontrole v štátnej správe je jedným z predpisov verejného práva, pretože upravuje výkon verejnoprávnej činnosti. Delí sa na tri časti. Prvá časť sa zaoberá orgánmi kontroly v štátnej správe (§ 1 až § 7), druhá časť základnými pravidlami kontrolnej činnosti (§ 8 až § 13) a tretia časť obsahuje spoločné a prechodné ustanovenia (§ 14 až § 19). Kontrolu vykonávanú v zmysle zákona o kontrole v štátnej správe môžeme považovať za kontrolu ex ante (následnú kontrolu) a za „kontrolu na mieste“.

Zákon o kontrole v štátnej správe je predovšetkým všeobecným procesným predpisom v oblasti kontroly, pretože upravuje z väčšej časti procesný postup pri výkone kontroly (základné pravidlá kontrolnej činnosti), kým hmotnoprávne aspekty kontroly stanovujú iné zákony. Zákon o kontrole v štátnej správe pri výkone vonkajšej kontroly nekonkretizuje orgánu kontroly (s výnimkou úradu vlády) žiadnu kompetenciu a ani predmet kontroly, a toto necháva na osobitné právne predpisy. Osobitný právny predpis je k zákonu o kontrole v štátnej správe v pomere lex specialis a zákon o kontrole v štátnej správe sa voči nemu použije len subsidiárne.

Možno zhrnúť, že zákon o kontrole v štátnej správe je prostredníctvom svojej pôsobnosti všeobecnou normou upravujúcou výkon všetkých kontrolných činností, ktoré možno zaradiť pod definíciu kontroly, pokiaľ nie je pre určité prípady vylúčená a nahradená inou kontrolnou úpravou (ako napríklad v zákone o finančnej kontrole a audite). Skutočnosť, že v osobitných právnych predpisoch nie je výslovne uvedený odkaz na zákon o kontrole v štátnej správe, neznamená, že sa na postup orgánov kontroly tento zákon nevzťahuje.

Kontrola podľa tohto zákona predstavuje postup, určitý formalizovaný proces, ktorý sa spravuje stanovenými procesnými pravidlami, t. j. základnými pravidlami kontrolnej činnosti upravenými v druhej časti zákona (§ 8 až § 13) a je ukončený formalizovaným výstupom (výsledným materiálom z vykonanej kontroly podľa § 13). Jedným z pojmových znakov kontroly je jej časová ohraničenosť. Kontrola vykonávaná podľa zákona o kontrole v štátnej správe je formálne ohraničená začiatkom a skončením kontroly.

Zákon o kontrole v štátnej správe sa na základe uvedeného nevzťahuje na takú kontrolu, ktorá má na základe príslušných zákonov vzhľadom na jej účel prebiehať neformálne a jej formalizácia v režime tohto zákona by popierala význam a účel takejto kontroly, napr. kontrola bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky vykonávaná políciou alebo kontrola vykonávaná tzv. verejnými strážami. Túto činnosť nie je možné považovať za kontrolu podľa tohto zákona, ale skôr ako časovo neohraničenú monitorovaciu činnosť. Rovnako ako v prípade polície alebo obecnej polície, aj v prípade verejných stráží ide o faktickú neformálnu činnosť bez formalizovaného výstupu, aký predpokladá zákon o kontrole v štátnej správe.

Zákon o kontrole v štátnej správe sa nevzťahuje na kontrolu vykonávanú v rámci súkromnoprávných vzťahov, aj keď ide o činnosť, ktorá môže byť označená ako kontrola.

Avšak nejde o výkon pôsobnosti (verejnej moci) v oblasti verejnej správy. Postup podľa zákona o kontrole v štátnej správe sa preto nevzťahuje napr. na kontrolu revízorov v dopravných prostriedkoch, pretože ide o typický príklad výkonu kontrolných oprávnení v rámci súkromnoprávných vzťahov, ktoré vyplývajú zo zmluvných prepravných podmienok (prepravného poriadku) konkrétneho dopravcu.

Pôvodne zákon o kontrole v štátnej správe obsahoval aj kontrolu hospodárenia s prostriedkami štátneho rozpočtu (finančnú kontrolu), avšak zákonom č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite boli zo zákona o kontrole v štátnej správe vypustené ustanovenia upravujúce tento typ kontroly. Od toho času sa kontrola vykonávaná v zmysle zákona o kontrole v štátnej správe nazýva v „kontrolórskych kruhoch“ aj ako tzv. „procesná“ kontrola.

III. Kontrola v štátnej správe a finančná kontrola. Zákon č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite zaviedol v rámci kontrolného prostredia verejnej správy systém finančnej kontroly pre všetky orgány verejnej správy a zároveň vnútorný audit. V roku 2008 pribudol aj vládny audit ako nástroj overovania vykonávaného najmä ministerstvom financií a jeho podriadenými organizáciami. Následne boli zachované inštitúty finančnej kontroly, vnútorného auditu a vládneho auditu aj v zákone č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite. Tento zákon má za cieľ ochranu verejných prostriedkov a nastavenie kontrolného prostredia verejnej správy tak, aby sa predchádzalo vzniku podvodov, nezrovnalostí a zabezpečilo sa transparentné hospodárenie s verejnými prostriedkami a ich ochrana.

Finančnú kontrolu možno definovať ako súhrn činností zabezpečujúcich overovanie hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti a účelnosti finančných operácií alebo ich častí pred ich uskutočnením, v ich priebehu a až do ich konečného vysporiadania, zúčtovania, dosiahnutia a udržania výsledkov a cieľov finančných operácií alebo ich častí. Finančná kontrola je jedným z nástrojov správneho finančného riadenia orgánu verejnej správy, ktorým môže finančnú operáciu overiť „od stola“ alebo môže ísť na miesto. Finančná kontrola sa aj preto delí na základnú finančnú kontrolu, administratívnu finančnú kontrolu a finančnú kontrolu na mieste, ktorej výkon sa svojou povahou najviac podobá výkonu kontroly podľa zákona o kontrole v štátnej správe. Je dôležité poznamenať, že vykonávanie finančnej kontroly na mieste je pre orgán verejnej správy možnosťou, nie povinnosťou.

Audit v zmysle tohto zákona vo všeobecnosti môžeme charakterizovať tak, že v ňom ide o systematický proces objektívneho získavania a vyhodnocovania dôkazov týkajúcich sa informácií o činnostiach a udalostiach s cieľom zistiť mieru súladu medzi týmito informáciami a stanovenými kritériami a oznámiť výsledky zainteresovaným orgánom. Audit vykonávaný verejnou správou sa delí na vnútorný audit, ktorý je povinný vykonávať každý správca kapitol štátneho rozpočtu a vládny audit, ktorý má v kompetencii vykonávať ministerstvo financií a úrad vládneho auditu. Účelom vládneho auditu je chrániť verejné prostriedky pred ich nehospodárnym, neefektívnym, neúčinným a neúčelným používaním alebo poskytovaním.

Základným procesnoprávnym predpisom upravujúcim výkon kontroly v štátnej správe ako celku zostal naďalej zákon o kontrole v štátnej správe, ale v oblasti finančnej kontroly a auditu je týmto procesnoprávnym predpisom zákon o finančnej kontrole a audite. Je dôležité v budúcnosti jasne odlíšiť výkon kontroly podľa zákona o kontrole v štátnej správe a výkon finančnej kontroly podľa zákona o finančnej kontrole a audite, respektíve ustanoviť vzájomnú pôsobnosť týchto zákonov, pretože aj samotní kontrolóri nemajú niekedy jasno v tom, v zmysle ktorého zákona majú postupovať.

IV. Dozor, dohľad, inšpekcia a ďalšie súvisiace pojmy. Popri pojme kontrola sa používajú v podmienkach SR aj obdobné pojmy, ako sú inšpekcia, dozor, dohľad, revízia, previerka a pod. Aj napriek inému označeniu ich podstata spočíva v porovnávaní skutočného

a požadovaného stavu, čiže ide o istý druh kontrolných činností. Podobne ako pri pojme kontrola, ani pri týchto pojmoch neexistuje jednoznačná legálna definícia. Hľadanie všeobecne aplikovateľných zrozumiteľných hraníc medzi jednotlivými vyššie uvedenými druhmi kontrolnej činnosti je terminologicky veľmi náročné až nemožné, a to vzhľadom na doterajší mimoriadne komplikovaný vývoj tejto oblasti. Právne predpisy často označujú druhovo rovnaké činnosti rôznymi názvami a rovnaké pojmy zase používajú na označenie činností, ktoré nie sú totožné. Terminologické rozdiely skôr odrážajú akúsi tradíciu. Z tohto dôvodu zo samotného názvu nie je možné bezprostredne usudzovať povahu danej činnosti. To možno len na základe analýzy postavenia orgánu kontroly a predmetu jeho kontrolnej činnosti.

Za **inšpekciu** sa považuje špecializovaná správna činnosť vykonávaná orgánmi štátu nazývanými inšpekcie. Jej výkon je viazaný na miesto a postup činnosti, ktorý vymedzuje osobitný predpis. Touto činnosťou sa kontroluje dodržiavanie právnych predpisov, technických parametrov, vlastností a postupov predmetu informácie. Jednotlivé ministerstvá využili možnosť zriadenia inšpekcii, ktorým zverili kontrolné kompetencie, a to najmä v oblastiach špecializovaných kontrol, a samy si zachovali skôr pozíciu ústredného koordináčného a metodického orgánu (napr. národný inšpektorát práce a inšpektoráty práce podriadené ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny, slovenská obchodná inšpekcia podriadená ministerstvu hospodárstva). Niektoré inšpekcie majú vybudovanú dvojstupňovú sústavu.

Inšpekcie sú špecializované orgány štátu, ktorým sú spravidla zverené kontrolné činnosti v určitých oblastiach označované ako:

- inšpekcia (napr. školskú inšpekciu vykonáva Štátna školská inšpekcia prostredníctvom školských inšpektorov poverených na výkon hlavným školským inšpektorom alebo riaditeľom školského inšpekčného centra podľa § 13 ods. 3 zákona o štátnej správe v školstve a školskej samospráve),
- dozor (napr. štátny dozor vo veciach nakladania s kontrolovanou látkou, výrobkami a zariadeniami v súlade s osobitným predpisom o kontrole v štátnej správe podľa § 14 ods. 1 zákona o ochrane ozónovej vrstvy Zeme vykonáva Slovenská inšpekcia životného prostredia),
- dohľad (napr. dohľad nad určenými výrobkami uvedenými na trh a do prevádzky, ktoré zamestnávateľ alebo fyzická osoba, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, používa pri výkone práce a u ktorých požiadavky na ich vlastnosti sú upravené osobitnými predpismi, podľa § 7a zákona o inšpekcii práce vykonávajú inšpektoráty práce),
- kontrola (napr. kontrolu na úseku environmentálneho označovania produktov podľa § 14 ods. 3 zákona o environmentálnom označovaní výrobkov vykonáva Slovenská inšpekcia životného prostredia).

Dozor je forma špecifickej kontroly, pri ktorej sú vymedzené subjekty usmerňované tak, aby vyvíjali činnosť v súlade so stanovenými právnymi predpismi, normami a postupmi. Dozor možno tiež vymedziť ako činnosť orgánu verejnej správy spočívajúcu v tom, že tento orgán sleduje správanie adresátov verejnej správy a hodnotí ho z hľadiska dodržiavania povinností uloženými právnymi predpismi alebo na ich základe, pričom reaguje na zistené nedostatky. Dozor vykonáva správny orgán ako vykonávateľ verejnej správy na základe zákona zväčša nad činnosťou nepodriadených fyzických a právnických osôb.

V slovenskej verejnej správe sa uplatňuje viacero pojmov týkajúcich sa dozoru:

- štátny dozor (napr. štátny dozor nad činnosťou Eximbanky podľa § 36 zákona o Exportno-importnej banke SR vykonáva ministerstvo financií),

- hlavný štátny dozor (napr. hlavný štátny dozor vo veciach obchodovania s kvótami podľa osobitného predpisu podľa § 26 zákona o obchodovaní s emisnými kvótami vykonáva ministerstvo životného prostredia),
- hlavný štátny odborný dozor (napr. hlavný štátny odborný dozor nad prevádzkovateľmi školiaceho strediska podľa § 11a zákona o povinnej základnej kvalifikácii a pravidelnom výcviku niektorých vodičov vykonáva ministerstvo dopravy a výstavby),
- štátny odborný dozor, resp. odborný štátny dozor (napr. štátny odborný dozor nad oblasťou elektronického výberu mýta vrátane poskytovania Európskej služby elektronického výberu mýta je vykonávanie kontroly činnosti správcu výberu mýta alebo ním poverenej osoby a poskytovateľa Európskej služby elektronického výberu mýta poverenými zamestnancami ministerstva dopravy a výstavby a prizvanými osobami podľa § 24 zákona o výbere mýta za užívanie vymedzených úsekov pozemných komunikácií),
- odborný dozor (napr. odborný dozor technickej služby podľa § 145 zákona o prevádzke vozidiel v cestnej premávke vykonáva technická služba technickej kontroly, technická služba emisnej kontroly, technická služba kontroly originality, technická služba montáže plynových zariadení),
- dozor (napr. dozor nad dodržiavaním zákona o strelných zbraniach a strelive a predpisov na jeho vykonávanie v rámci svojej pôsobnosti u držiteľa zbrojného preukazu, zbrojnej licencie, európskeho zbrojného pasu, nákupného povolenia, zbrojného sprievodného listu vykonáva podľa § 67 tohto zákona ministerstvo vnútra a policajný útvar),
- podľa predmetu zamerania dozoru napr. štátny geologický dozor, kúpeľný dozor, štátny vodoochranný dozor, štátny požiarny dozor, hlavný štátny požiarny dozor.

Dohľad je zhodný s dozorom s tým rozdielom, že sa týka výrobkov a činností, pričom sa nemusí vykonávať na mieste. Ide o výkon verejnej moci spočívajúci v kontrole plnenia verejnoprávnych povinností ich adresátmi (či už nositeľmi týchto povinností sú fyzické a právnické osoby, alebo orgány štátu alebo územnej samosprávy). Zákon o kontrole v štátnej správe vychádza z poňatia kontroly ako určitej časovo ohraničenej činnosti, pretože predpokladá jej začatie a následne ukončenie, na ktoré spravidla nadväzujú ďalšie činnosti súvisiace s kontrolnými zisteniami. V niektorých oblastiach však prebieha určitá časovo neohraničená monitorovacia činnosť, najčastejšie v právnych predpisoch označovaná ako dohľad, pri ktorej orgán kontroly permanentne dohliada na to, či kontrolovaný subjekt dodržiava svoje povinnosti, ktoré mu zákon stanovuje, či presnejšie povedané všeobecne monitoruje činnosť kontrolovaného subjektu.

Týmto spôsobom napr. Národná banka Slovenska dohliada na činnosť bánk a pobočiek zahraničných bánk, ďalších subjektov a osôb v zmysle § 6 zákona o bankách, ministerstvo spravodlivosti vykonáva štátny dohľad nad činnosťou exekútorov v súlade s § 8 Exekučného poriadku alebo ministerstvo kultúry vykonáva podľa § 18 zákona o múzeách a galériách štátny odborný dohľad nad dodržiavaním základných odborných činností v múzeách a galériách.

Ani jeden z týchto orgánov však z povahy veci nemôže v týchto prípadoch hovoriť o konkrétnom začatí kontroly a jej ukončení, pretože táto činnosť vo svojej podstate prebieha neustále. Takéto dohľady ako také nie sú kontrolou v zmysle zákona o kontrole v štátnej správe, pretože prebiehajú permanentne, t. j. v podstate od začatia činnosti kontrolovaného subjektu až do jeho zrušenia. To však neznamená, že by aj tieto dohľady v sebe nemohli zahŕňať kontrolnú činnosť, ktorú možno podradiť pod pôsobnosť zákona o kontrole v štátnej správe. Spravidla sa tak deje formou tzv. kontroly na mieste. Inými slovami, kým bežná monitorovacia činnosť v rámci dohľadu nie je kontrolou v zmysle zákona o kontrole v štátnej správe a jej pravidlám teda nepodlieha, v prípade, keď napr. dohľadový orgán z vlastnej činnosti alebo na základe podnetu zistí, že určité skutočnosti je potrebné preveriť na mieste,

alebo si vyžiada osobitnú súčinnosť subjektu, potom ide už o proces časovo ohraničený, ktorého výstupom by malo byť určité kontrolné zistenie. Na túto časť dohľadu, ktorú možno označiť za „kontrolu na mieste“, je teda zákon o kontrole v štátnej správe aplikovateľný.

Či a v akom rozsahu sa na uvedené činnosti bez ohľadu na vyššie uvedené pojmové vymedzenia (dozor, dohľad, inšpekcia) použije zákon o kontrole v štátnej správe, nie je rozhodujúce označenie v konkrétnom právnom predpise. Rozhodujúce je naplnenie pojmových znakov kontroly (predovšetkým, či ide o kontrolu plnení verejnoprávnych povinností kontrolovaného subjektu) a ďalej to, či z nejakých dôvodov nie je iným právnym predpisom (osobitným zákonom) použitie zákona o kontrole v štátnej správe na určitú kontrolu úplne vylúčené, prípadne osobitný predpis upravuje odchylné pravidlá postupu pri kontrole (napríklad pri výkone štátneho dozoru v odpadovom hospodárstve podľa § 112 zákona o odpadoch sa postupuje podľa zákona o kontrole v štátnej správe, pokiaľ nie je uvedené v tomto zákone inak).

Na záver tejto úvodnej časti je potrebné dodať, že presné rozlišovanie jednotlivých rozoberaných pojmov je mimoriadne náročné. Aj v prípade prekladu do angličtiny sa slovo „kontrola“ môže preložiť ako „control“, „audit“, „inspection“.

ZÁKON
č. 10/1996 Z. z.

NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY
zo 14. decembra 1995

o kontrole v štátnej správe

(v znení č. 502/2001 Z. z., č. 461/2002 Z. z., č. 164/2008 Z. z.,
č. 275/2009 Z. z., č. 373/2019 Z. z.)

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ
ORGÁNY KONTROLY V ŠTÁTNEJ SPRÁVE

§ 1
Základné ustanovenie

(1) Kontrolu plnenia úloh štátnej správy a úloh súvisiacich s výkonom štátnej správy vykonávajú

- a) Úrad vlády Slovenskej republiky (ďalej len „úrad vlády“),
- b) iné orgány štátnej správy podľa § 6.

(2) Orgány uvedené v odseku 1 sú orgány kontroly podľa tohto zákona. Orgány kontroly vykonávajú vonkajšiu kontrolu v rozsahu svojej pôsobnosti vymedzenej osobitnými predpismi¹⁾ a vnútornú kontrolu ako súčasť plnenia svojich úloh v príslušnom odvetví štátnej správy.

Súvisiace ustanovenia: § 2, § 3, § 6 ods. 1 a 2, § 7, § 16

Súvisiace predpisy: Ústava SR, Správny poriadok, kompetenčný zákon, zákon o Najvyššom kontrolnom úrade, zákon o prokuratúre, zákon o verejnom ochrancovi práv, zákon o rokovacom poriadku

Literatúra: Jemelka, L., Vetešník, P., Libosvár, O. Zákon o kontrole. Komentár. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, 290 s.; Vedral, J. Kontrolní řád. Komentár. Praha: RNDr. Ivana Hexnerová - BOVA POLYGON, 2015, 254 s.; Jelínková, J. Kontrolní řád. Správní řád (vybraná ustanovení). Praktický komentár. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, 304 s.; Dvorská, O. Kontrolní řád poznámkové vydání zákona s úryvký důvodové zprávy, vzory a vybranou judikaturou. Praha: Linde, 2013, 208 s.; Teleki, J., Hoffmann, M. Kontrola v obecní samosprávě. Žilina: Eurokódex, 2013, 280 s.; Ličko, T. Kontrola v spoločnosti. Bratislava: IRIS, 2003, 159 s.; Petruňa, J., Ličko, T., Hegerová, K. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky zo 14. decembra 1995 č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe s komentárom a vzormi písomností. Bratislava: Interlingua, 1996, 121 s.

K § 1

Obsah komentára

K ods. 1

- I. Štátna správa
- II. Orgány kontroly
- III. Postavenie úradu vlády ako orgánu kontroly
- IV. Štruktúra subjektov v systéme kontroly SR

K ods. 2**V. Pôsobnosť orgánov kontroly****K ods. 1**

I. Štátna správa. Štátnu správu je možné z obsahového hľadiska všeobecne vymedziť ako takú činnosť, ktorá by mala byť vykonávaná podľa jednotných kritérií a rovnakým spôsobom na celom území štátu. Tieto kritériá sú stanovené nielen právnymi aktmi, ale tiež vnútornými predpismi, ktorými sa výkon štátnej správy zjednocuje zo strany ústredných orgánov štátnej správy.

Pri formálnom poňatí štátnej správy, v ktorom by sa za štátnu správu označila (každá) činnosť, ktorú vykonávajú orgány označované ako orgány štátnej správy, môže byť sporné, či možno za „štátnu správu“ označovať naozaj všetko, čo orgány štátnej správy vykonávajú. Z uvedeného dôvodu sa zákon zaoberá v odseku 1 nielen plnením úloh štátnej správy, ale aj úlohami súvisiacimi s výkonom štátnej správy.

Pojem kontrola možno v zmysle zákona o kontrole v štátnej správe považovať tiež za zvláštny druh pôsobnosti orgánov štátnej správy.

II. Orgány kontroly. V komentovanom ustanovení sú charakterizované subjekty, ktoré pôsobia ako orgány kontroly. Sú to orgány, ktoré sú povinné vykonávať kontrolu v štátnej správe. Zákon zavádza pojem orgán kontroly v odseku 2, čím vymedzuje orgány kontroly na účely tohto zákona. Orgánmi kontroly sú úrad vlády ako ústredný orgán štátnej správy pre kontrolu plnenia úloh súvisiacich s výkonom štátnej správy a pre kontrolu vybavovania petícií a sťažností podľa § 24 kompetenčného zákona a iné orgány štátnej správy uvedené v § 6 ods. 1, t. j. ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy, orgány miestnej štátnej správy, ďalšie orgány štátnej správy, ak to ustanovuje osobitný predpis.

Orgány kontroly podľa zákona o kontrole v štátnej správe sú súčasne správnyimi orgánmi podľa § 1 ods. 2 Správneho poriadku. V nadväznosti na to zákon o kontrole v štátnej správe napríklad umožňuje orgánu kontroly uložiť poriadkovú pokutu podľa § 16 tohto zákona, a to v konaní podľa Správneho poriadku.

III. Postavenie úradu vlády ako orgánu kontroly. Už z textu tohto ustanovenia vyplýva osobitné postavenie úradu vlády pri kontrole výkonu štátnej správy, o ktorom je možné povedať, že má povahu nadrezortnej vonkajšej kontroly. Jeho postavenie však nie je nadriadiujúce, ale prierezové. Ako vyplýva z ďalších ustanovení zákona o kontrole v štátnej správe, úrad vlády vykonáva kontrolu predovšetkým pre potreby vlády a predsedu vlády. Aj podľa § 24 kompetenčného zákona je úrad vlády ústredným orgánom štátnej správy pre kontrolu plnenia úloh súvisiacich s výkonom štátnej správy a pre kontrolu vybavovania petícií a sťažností. Úrad vlády zároveň kontroluje plnenie úloh z uznesení vlády.

Ak sa obzrieme do neďalekej histórie, v roku 1992 bolo zrušené ministerstvo kontroly a úrad vlády bol ustanovený ako ústredný orgán štátnej správy na úseku kontroly a kontroly vybavovania petícií a sťažností. Prijatím zákona č. 83/1994 Z. z. bola zrušená kompetencia úradu vlády ako ústredného orgánu štátnej správy pre štátnu kontrolu. Kontrolná kompetencia ústredného orgánu v oblasti kontroly vybavovania petícií a sťažností prešla na ministerstvo vnútra. Tento stav trval do apríla 1995, keď sa opätovne stal úrad vlády ústredným orgánom štátnej správy na úseku kontroly plnenia úloh štátnej správy a hospodárenia s prostriedkami určenými na plnenie týchto úloh a kontroly vybavovania petícií a sťažností v štátnej správe. Od roku 2001 sa stalo ústredným orgánom štátnej správy pre finančnú kontrolu a audit ministerstvo financií.

IV. Štruktúra subjektov v systéme kontroly SR. Je potrebné zdôrazniť, že štruktúra orgánov a subjektov v systéme kontroly na Slovensku je širšia. Zákon o kontrole v štátnej správe upravuje len vykonávanie kontroly orgánmi kontroly vymedzenými v § 1 ods. 1 a v § 6 ods. 1 tohto zákona, t. j. orgánmi štátnej správy. Kontrolu však vykonávajú aj iné subjekty, ktoré nespádajú pod definíciu orgánu kontroly podľa zákona o kontrole v štátnej správe, pričom táto činnosť je upravená inými predpismi než týmto zákonom. Napr.:

- Národná rada SR (parlamentná kontrola). Národná rada SR má priamo z Ústavy SR povinnosť kontrolovať, ako sa dodržiavajú zákony, zriaďovať z poslancov výbory ako svoje iniciatívne a kontrolné orgány. V zákone o rokovacom poriadku má upravenú kontrolnú činnosť, ako aj povinnosť zriadiť osobitné kontrolné výbory,
- Najvyšší kontrolný úrad SR. Postavenie Najvyššieho kontrolného úradu SR upravuje čl. 60 Ústavy SR, pričom pôsobnosť, právomoc a vnútorné organizačné členenie stanovuje zákon o Najvyššom kontrolnom úrade,
- prokuratúra. Prokuratúra je v zmysle čl. 149 Ústavy SR samostatný a nezávislý štátny orgán. Zákon o prokuratúre prokuratúru konštituuje predovšetkým ako orgán ochrany práva. Plní úlohy dozoru nad dodržiavaním zákonnosti,
- verejný ochranca práv. V súlade so zákonom o verejnom ochrancovi práv je verejný ochranca práv osobnosť, ktorú štát poveruje ochranou práv a slobôd občanov a výkonom dozoru nad celým systémom verejnej správy a činnosťou verejných alebo štátnych zamestnancov,
- občania. Kontrola, ktorú vykonávajú občania SR, verejnosť, je obsiahnutá v komplexe právnych predpisov upravujúcich výkon ich ústavných práv a slobôd, ako aj ďalších právnych predpisov, ktoré upravujú ich práva a povinnosti. Ústava SR v čl. 27 zaručuje petičné právo. V čl. 46 ods. 1 zakotvuje právo obracať sa v prípadoch, ktoré stanovuje zákon, na orgány SR a domáhať sa svojho práva,
- iné (vláda, správne súdnictvo, orgány kontroly v samospráve, audítori, právnické osoby, atď.).

K ods. 2

V. Pôsobnosť orgánov kontroly. V odseku 2 je rozlíšená pôsobnosť orgánov kontroly pri výkone vonkajšej a vnútornej kontroly. Vonkajšiu kontrolu charakterizuje kontrolná činnosť v subjektoch nepodriadených orgánu kontroly. To znamená, že medzi nimi neexistuje žiaden vzťah nadriadenosti a podriadenosti v organizačno-riadiacej štruktúre, t. j. ide o výkon kontroly voči organizačne nepodriadeným fyzickým a právnickým osobám. Pôsobnosť úradu vlády ako orgánu kontroly pri výkone vonkajšej kontroly je bližšie popísaná v komentovaných ustanoveniach § 2 a § 3. Pôsobnosť iných orgánov štátnej správy pri výkone vonkajšej kontroly je bližšie popísaná v komentovanom ustanovení § 6 ods. 2.

Vnútnú kontrolu charakterizuje vzťah nadriadenosti a podriadenosti v organizačnej štruktúre. Vykonáva sa ako súčasť plnenia úloh konkrétneho orgánu štátnej správy a spočíva v kontrole dodržiavania povinností, ktoré mu ukladajú zákony, ďalšie všeobecne záväzné právne predpisy a vnútorné predpisy, ktoré v danej oblasti a rezorte upravujú výkon štátnej správy. Výkon vnútornej kontroly je bližšie popísaný v komentovanom ustanovení § 7.

Úrad vlády

§ 2

(1) Úrad vlády vykonáva kontrolu

- a) plnenia úloh súvisiacich s výkonom štátnej správy a ďalších úloh u subjektov podľa § 3 písm. a), b) a d),

- b) plnenia úloh z uznesení vlády,
- c) efektívnosti štátnej správy,
- d) vybavovania petícií²⁾ a sťažností.³⁾

(2) Úrad vlády na základe rozhodnutia vlády Slovenskej republiky alebo predsedu vlády Slovenskej republiky vykonáva podľa tohto zákona kontrolu využívania a efektívnosti prostriedkov štátneho rozpočtu.

(3) Úrad vlády v rozsahu svojej pôsobnosti vymedzenej osobitnými predpismi^{3a)} vykonáva podľa tohto zákona kontrolu na účely ochrany finančných záujmov Európskej únie vrátane kontroly procesu poskytovania a využívania finančných prostriedkov Európskej únie.

(4) Úrad vlády plní úlohy súvisiace s ochranou finančných záujmov Európskej únie a spolupracuje s Európskym úradom pre boj proti podvodom.^{1a)} Pri plnení týchto úloh spolupracuje s orgánmi štátnej správy, ako aj s osobami, ktorým boli poskytnuté verejné prostriedky vrátane prostriedkov Európskej únie. Tieto subjekty sú úradu vlády povinné poskytovať súčinnosť.

(5) V rámci kontroly plnenia úloh podľa odseku 1 písm. a) úrad vlády nie je oprávnený meniť alebo zrušiť rozhodnutia orgánov uvedených v § 3 a 6, ako aj rozhodnutia súdov, orgánov činných v trestnom konaní a prokuratúry.

(6) Úrad vlády je pri plnení úloh podľa odseku 4 oprávnený písomne požiadať príslušný útvar Policajného zboru o poskytnutie ochrany zamestnancom úradu vlády alebo zamestnancom orgánov Európskej únie a nimi povereným osobám pri kontrolách alebo inšpekciách na mieste vykonávaných podľa osobitných predpisov,^{3b)} ak existuje dôvodná obava, že môže dôjsť k ohrozeniu ich života alebo zdravia; písomná forma žiadosti nie je potrebná, ak vec neznesie odklad.

(7) Pri spolupráci s Európskym úradom pre boj proti podvodom podľa odseku 4 je úrad vlády oprávnený vyžiadať si od Policajného zboru, orgánov činných v trestnom konaní a súdov informácie z trestného konania a tie použiť na tento účel. Tým nie sú dotknuté ustanovenia osobitných predpisov.^{3c)} Orgány činné v trestnom konaní a súdy sú oprávnené neposkytnúť tie informácie, ktorých poskytnutím by mohol byť zmarený účel trestného konania.

Súvisiace ustanovenia: § 2a, § 3, § 14 ods. 2

Súvisiace predpisy: Kompetenčný zákon, zákon o finančnej kontrole a audite, zákon o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov, zákon o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva, Správny poriadok, zákon o prokuratúre, Správny súdny poriadok, zákon o športe, zákon o ochrane hospodárskej súťaže, zákon o verejnom obstarávaní, zákon o ochrane utajovaných skutočností, zákon o štátnej službe, nariadenie EP a Rady EÚ č. 883/2013, nariadenie Rady EÚ č. 2185/96

Literatúra: Dôvodová správa k zákonu č. 373/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov; Petruňa, J., Ličko, T., Hegerová, K. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky zo 14. decembra 1995 č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe s komentárom a vzormi písomností. Bratislava: Interlingua, 1996, 121 s.

K § 2

Obsah komentára

K ods. 1 až 3

- I. Kontrolná pôsobnosť úradu vlády
- II. Vecná kontrolná pôsobnosť úradu vlády podľa tohto zákona
- III. Kontrolná pôsobnosť úradu vlády stanovená osobitným predpisom

K ods. 4

IV. Plnenie úloh súvisiacich s ochranou finančných záujmov

K ods. 5

V. Náprava rozhodnutí

K ods. 6

VI. Ochrana zamestnancov úradu vlády a OLAF-u pri kontrolách na mieste policajným zborom

K ods. 7

VII. Poskytovanie informácií z trestných konaní pre OLAF

K ods. 1 až 3

I. Kontrolná pôsobnosť úradu vlády. Vo všeobecnosti je možné povedať, že zákon o kontrole v štátnej správe je predovšetkým všeobecným procesným predpisom v oblasti kontroly, pretože upravuje z väčšej časti procesný postup pri výkone kontroly (základné pravidlá kontrolnej činnosti), kým hmotnoprávne aspekty kontroly stanovujú iné zákony. Zákon o kontrole v štátnej správe pri výkone vonkajšej kontroly nekonkretizuje orgánom kontroly žiadnu kompetenciu a ani predmet kontroly, a toto necháva na osobitné právne predpisy. Výnimkou je úrad vlády, ktorého pôsobnosť je ustanovená priamo v zákone o kontrole v štátnej správe. Jednoducho povedané, ak sa úrad vlády rozhodne vykonať kontrolu v kontrolovanom subjekte podľa tohto zákona, musí byť vždy splnená podmienka vecnej pôsobnosti podľa § 2 a súčasne aj podmienka osobnej pôsobnosti podľa § 3.

II. Vecná kontrolná pôsobnosť úradu vlády podľa tohto zákona. V odsekoch 1 až 3 tohto paragrafu je upravená vecná kontrolná pôsobnosť úradu vlády, t. j. v ktorých oblastiach je úrad vlády oprávnený vykonávať kontrolu. V týchto odsekoch je stanovený predmet kontroly vykonávanej úradom vlády (čo môže kontrolovať).

- Kontrola plnenia úloh súvisiacich s výkonom štátnej správy. Vecná kontrolná pôsobnosť úradu vlády spočíva vo viacerých oblastiach. Najširšou oblasťou je kontrola plnenia úloh súvisiacich s výkonom štátnej správy a ďalších úloh u subjektov podľa § 3. Tým nie je dotknutá pôsobnosť úradu vlády voči orgánom územnej samosprávy, u ktorých môže naďalej kontrolovať len plnenie úloh týkajúcich sa preneseného výkonu štátnej správy. Túto kontrolu plnenia úloh vykonáva úrad vlády predovšetkým cez kontrolu dodržiavania zákonov a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisov, interných predpisov, ďalej cez kontrolu plnenia úloh vyplývajúcich z uznesení vlády a ďalších úloh a opatrení vzťahujúcich sa na kontrolované subjekty. Patrí sem napríklad aj kontrola plnenia úloh z programového vyhlásenia vlády, koncepcií, akčných plánov, implementačných plánov a ďalších vybraných úloh a priorít, ktoré nemusia mať formu právneho predpisu alebo uznesenia vlády.
- Kontrola plnenia úloh z uznesení vlády. Vzhľadom na to, že kontrolu plnenia úloh štátnej správy úrad vlády vykonáva aj cez kontrolu plnenia úloh vyplývajúcich z uznesení vlády, ktoré môžu zaväzovať len orgány štátnej správy, sa môže javiť samotné vymedzenie tejto oblasti kontroly ako nadbytočné. Ide zrejme o zosúladenie s kompetenčným zákonom, podľa ktorého úrad vlády kontroluje okrem iného plnenie úloh z programového vyhlásenia vlády a z uznesení vlády a o explicitné vyjadrenie potvrdzujúce kontrolnú pôsobnosť úradu vlády v tejto oblasti v prípade akýchkoľvek pochybností.
- Kontrola efektívnosti štátnej správy. Táto oblasť kontroly je bližšie upravená v § 2a tohto zákona.
- Kontrola vybavovania petícií a sťažností. Úrad vlády je ústredným orgánom štátnej správy pre kontrolu vybavovania petícií a sťažností [§ 24 ods. 1 písm. b) kompetenčného zákona].

Je správne, že kontrola vybavovania petícií a sťažností tvorí samostatnú oblasť kontroly. Vydanie oznámenia o výsledku vybavenia petície (resp. sťažnosti) sa považuje za opatrenie orgánu verejnej správy, ktoré nebolo vydané v rámci výkonu pôsobnosti tohto orgánu v oblasti verejnej správy. Ide o uplatnenie kompetencie orgánu verejnej moci, ktorý napĺňa petičné právo tým, že oznámi signatárom petície výsledok vybavenia petície (porovnaj uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 13. 3. 2018, sp. zn. 23S/24/2018).

- Kontrola využívania a efektívnosti prostriedkov štátneho rozpočtu. Úrad vlády na základe rozhodnutia vlády alebo predsedu vlády vykonáva podľa tohto zákona aj kontrolu využívania a efektívnosti prostriedkov štátneho rozpočtu. Tento typ kontroly sa v minulosti takmer vôbec nevyužíval kvôli tomu, že výkon tejto kontroly podliehal schváleniu vládou. Proces predchádzajúci schváleniu uznesenia vládou je kvôli medzirezortnému pripomienkovému konaniu časovo náročný. V rámci tohto postupu by mohol napríklad navrhovaný kontrolovaný subjekt predložiť zásadnú pripomienku, čím by sa tento proces mohol predĺžiť, resp. zmať. Kvôli zvýšeniu operatívneho bolo z uvedeného dôvodu novelou účinnou od 1. 1. 2020 doplnené, že uvedenú kontrolu možno vykonať aj na základe rozhodnutia predsedu vlády. Tento typ kontroly sa približuje skôr k cieľom finančnej kontroly vykonávanej podľa zákona o finančnej kontrole a audite.
- Kontrola na účely ochrany finančných záujmov EÚ. Úrad vlády v zmysle kompetenčného zákona (§ 24 ods. 5) zabezpečuje a koordinuje ochranu finančných záujmov EÚ. Podľa § 5 zákona o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov je úrad vlády orgánom zabezpečujúcim ochranu finančných záujmov EÚ. Z uvedeného dôvodu je úrad vlády ustanovená pôsobnosť vykonávať kontrolu na účely ochrany finančných záujmov EÚ vrátane kontroly procesu poskytovania a využívania finančných prostriedkov EÚ.

Do 31. 12. 2019 bolo v zákone definované, že na účely tohto zákona sa fondmi Európskeho spoločenstva rozumie Európsky fond regionálneho rozvoja, Európsky sociálny fond, Kohézny fond, Európsky fond pre rybné hospodárstvo, Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka a Európsky poľnohospodársky záručný fond. Ďalej sa však v zákone pojem fondy Európskeho spoločenstva nevyskytoval, preto bolo uvedené vymedzenie vzhľadom na nadbytočnosť a v súčasnosti aj neaktuálnosť novelou zákona vypustené.

III. Kontrolná pôsobnosť úradu vlády stanovená osobitným predpisom. Pre úplnosť je potrebné dodať, že kontrolná pôsobnosť úradu vlády nie je výlučne upravená len týmto zákonom, ale môže byť upravená aj osobitným zákonom. Napr. podľa § 16 ods. 1 zákona o štátnej službe kontrolu dodržiavania tohto zákona, všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na jeho vykonanie a služobných predpisov vykonáva v každom služobnom úrade okrem služobného úradu, ktorým je kancelária národnej rady, úrad vlády. Na túto kontrolu sa primerane použijú základné pravidlá kontrolnej činnosti upravené v zákone o kontrole v štátnej správe.

K ods. 4

IV. Plnenie úloh súvisiacich s ochranou finančných záujmov EÚ. Povinnosť poskytovať súčinnosť Európskemu úradu pre boj proti podvodom (OLAF) v rámci jeho vyšetrovaní vyplýva SR z legislatívy EÚ, pričom v zmysle čl. 3 ods. 4 nariadenia EP a Rady EÚ č. 883/2013 je členský štát povinný určiť koordinačný útvar pre boj proti podvodom (AFCOS), ktorý bude zabezpečovať s OLAF-om účinnú spoluprácu a výmenu informácií vrátane informácií operačného charakteru.

V podmienkach SR plní túto úlohu odbor centrálny kontaktný útvar pre OLAF zriadený na úrade vlády, ktorý zabezpečuje a koordinuje legislatívne, administratívne a operatívne činnosti s cieľom zabezpečiť ochranu finančných záujmov EÚ v zmysle príslušných právnych predpisov (okrem tohto komentovaného ustanovenia je to § 24 ods. 5 kompetenčného

zákona, § 5 zákona o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov, § 5 zákona o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva). Pri plnení týchto úloh spolupracuje s orgánmi štátnej správy, ako aj s osobami, ktorým boli poskytnuté verejné prostriedky vrátane prostriedkov EÚ. Tieto subjekty sú úradu vlády povinné poskytovať súčinnosť. Do systému ochrany finančných záujmov EÚ zapojené orgány a inštitúcie SR tvoria sieť AFCOS (tzv. sieťoví partneri).

K ods. 5

V. Náprava rozhodnutí. Kontrola nie je prostriedkom na nápravu rozhodnutí vydaných správnymi orgánmi, súdmi, orgánmi činnými v trestnom konaní alebo prokuratúry. Pisatelia podnetov sa často dožadujú práve vykonania kontroly týkajúcej sa preskúmania rozhodnutia správneho orgánu. Na nápravu rozhodnutí však slúžia iné inštitúty, a to predovšetkým riadne a mimoriadne opravné prostriedky. Taktiež je možné využiť aj iné zákonné možnosti. Napríklad podľa § 20 ods. 1 zákona o prokuratúre dozor nad dodržiavaním zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov orgánmi verejnej správy pri výkone verejnej správy v rozsahu ustanovenom týmto zákonom vykonáva prokurátor. V rámci tohto dozoru preskúmava aj zákonnosť správnych aktov orgánov verejnej správy, a to rozhodnutí orgánov verejnej správy a opatrení orgánov verejnej správy, ako aj postupu orgánov verejnej správy. Podľa § 2 ods. 2 Správneho súdneho poriadku každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

Úrad vlády ako orgán kontroly síce môže v rámci výkonu kontroly nahliadať do rozhodnutí správneho orgánu, vyžadovať poskytnutie dokladov, iných písomností, vyjadrení a informácií, ktoré súvisia s predmetom kontroly a sú potrebné na jej vykonanie, ale ak zistí v rámci kontrolnej činnosti nedostatky v postupe správneho orgánu (v procesnej stránke vydania rozhodnutia), môže len dať podnet (iniciováť) na preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania ako mimoriadny opravný prostriedok. V tomto prípade ide o všeobecnú oznamovaciu povinnosť orgánu kontroly podľa § 14 ods. 2 tohto zákona, v rámci ktorej je povinný upozorniť príslušný štátny orgán na zistenie porušení právnych predpisov.

K ods. 6

VI. Ochrana zamestnancov úradu vlády a OLAF-u pri kontrolách na mieste policajným zborom. Pri plnení úloh úradu vlády v súvislosti s poskytovaním súčinnosti Európskemu úradu pre boj proti podvodom (OLAF) vznikla potreba zabezpečenia ochrany policajným zborom. Úrad vlády je oprávnený požiadať príslušný útvar policajného zboru o poskytnutie ochrany zamestnancom úradu vlády a zamestnancom orgánov EÚ a nimi povereným osobám pri kontrolách alebo inšpekciách na mieste vykonávaných podľa osobitných predpisov (nariadenie EP a Rady EÚ č. 883/2013, nariadenie Rady EÚ č. 2185/96). Podľa článku 9 nariadenia Rady EÚ č. 2185/96 ak sa hospodárske subjekty uvedené v článku 5 bránia kontrole alebo inšpekcii na mieste, poskytne daná členská krajina v súlade so svojimi vnútroštátnymi pravidlami inšpektorom Komisie pomoc potrebnú na to, aby vykonali svoju povinnosť pri uskutočnení kontroly alebo inšpekcie na mieste.

Z komentovaného ustanovenia vyplýva, že ochrana sa poskytne, ak existuje dôvodná obava, že môže dôjsť k ohrozeniu života alebo zdravia osôb zúčastnených kontroly alebo inšpekcie na mieste podľa týchto osobitných predpisov.

Uvedené ustanovenie bolo do zákona zapracované na základe požiadaviek z praxe. Podobné znenie ustanovenia obsahuje napríklad aj § 22a ods. 11 zákona o ochrane hospodárskej súťaže, podľa ktorého útvar policajného zboru je povinný poskytnúť zamestnancom

úradu na žiadosť úradu ochranu a súčinnosť pri plnení úloh podľa tohto zákona alebo na žiadosť úradu aj zamestnancom iných orgánov hospodárskej súťaže zodpovedných za uplatňovanie ustanovení osobitného predpisu, ak sa zúčastnia inšpekcie podľa odseku 1 alebo odseku 8, alebo zamestnancom Komisie a ňou povereným osobám, ktoré plnia úlohy podľa osobitného predpisu.

Z judikatúry

 Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 30. 12. 2013, sp. zn. 1Sžhp/1/2009: *Porušenie zákona o policajnom zbore žalobca 1/ videl v tom, že neboli splnené zákonné podmienky pre prítomnosť policajtov pri inšpekcii, nakoľko po požiadaní o predloženie podkladov a informácií a podanie ústnych vysvetlení bolo zamestnancom žalobcu vyhovené. Odvolací súd sa stotožnil so záverom krajského súdu v tom, že v súvislosti s vykonanou inšpekciou nedošlo k porušeniu zákona č. 171/1993 Z. z.. V zmysle § 22 ods. 9 zák. č. 136/2001 Z.z. je útvár policajného zboru povinný poskytnúť zamestnancom Úradu na žiadosť Úradu ochranu a súčinnosť pri plnení úloh podľa tohto zákona alebo na žiadosť Úradu aj zamestnancom iných orgánov hospodárskej súťaže zodpovedných za uplatňovanie ustanovení osobitného predpisu, ak sa zúčastnia inšpekcie podľa odseku 3 alebo 4, alebo zamestnancom Komisie a ňou povereným osobám, ktoré plnia úlohy podľa osobitného predpisu.*

Príslušníci Policajného zboru boli Úradom požiadaní o súčinnosť, pričom príslušníci Policajného zboru pri inšpekcii boli len prítomní a nevykonávali žiadnu činnosť. V prítomnosti policajtov počas inšpekcie nevidel ani odvolací súd žiadne porušenie zákona vzhľadom na vyššie uvedené zákonné ustanovenie. Pokiaľ žalobca 1/ tvrdil, že prítomnosťou príslušníkov Policajného zboru mohlo byť poškodené jeho dobré meno, nemožno túto námietku vyhodnotiť ako dôvodnú. Inšpekcia bola vykonaná v súlade so zákonom a nemožno vidieť porušenie zákona či možné porušenie dobrého mena podnikateľa len v prítomnosti policajtov pri inšpekcii, pokiaľ zákon ich prítomnosť, ba dokonca možnú asistenciu nevyvlúčil, resp. ju predpokladá.

K ods. 7

VII. Poskytovanie informácií z trestných konaní pre OLAF. V súvislosti so zabezpečením plnenia úloh súvisiacich s poskytovaním súčinnosti Európskemu úradu pre boj proti podvodom (OLAF) je zakotvená v tomto ustanovení povinnosť orgánov policajného zboru, orgánov činných v trestnom konaní a súdov poskytovať úradu vlády na jeho žiadosť informácie o prebiehajúcich a ukončených trestných konaniach. Jediným účelom získavania informácií z trestných konaní je poskytnutie súčinnosti OLAF-u v rámci jeho vyšetrovaní v zmysle príslušných ustanovení nariadení EÚ (napr. čl. 8 nariadenia EP a Rady EÚ č. 883/2013).

Cieľom uvedeného ustanovenia je zabezpečiť plnenie úlohy spolupracovať s OLAF-om na základe žiadosti OLAF-u a v zmysle nariadenia EP a Rady EÚ č. 883/2013 poskytovať informácie zo spisov vedených v trestnom konaní v súvislosti s prebiehajúcimi administratívnymi vyšetrovaniami vedenými OLAF-om. V praxi sa totiž často stáva, že v súvislosti s administratívnymi vyšetrovaniami, ktoré OLAF vedie, sú alebo boli vedené aj vyšetrovania trestných činov a tieto informácie môžu mať dôležitý význam aj v rámci jeho administratívneho vyšetrovania. Orgány činné v trestnom konaní a súdy budú oprávnené neposkytnúť tie informácie, ktorých poskytnutím by mohol byť zmarený účel trestného konania, a zároveň sa nebudú poskytovať informácie, ktorých poskytnutím by došlo k porušeniu osobitných predpisov (napr. zákon o ochrane utajovaných skutočností).

Je potrebné tiež uviesť, že oprávnenie získavať informácie z trestných konaní, dokonca aj v režime nahliadania do samotných trestných spisov, majú v súčasnosti viaceré orgány štátnej správy (napr. podľa § 22 ods. 3 zákona o ochrane hospodárskej súťaže protimonopolný úrad, podľa § 167 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní úrad pre verejné obstarávanie). Možnosť poskytovať informácie z trestných konaní upravujú však aj ďalšie právne

predpisy (napr. podľa § 94 ods. 5 zákona o športe národný športový zväz je oprávnený na účely disciplinárneho konania požiadať orgány činné v trestnom konaní a súd o informácie z trestného konania).

§ 2a

(1) Efektívnosť štátnej správy predstavuje plnenie úloh súvisiacich s výkonom štátnej správy na požadovanej úrovni, rozsahu a kvalite, vo vzťahu k disponibilným zdrojom prostriedkov štátneho rozpočtu vyčleneným na plnenie týchto úloh, k materiálnym zdrojom a ľudským zdrojom, pričom minimalizácia zdrojov nie je na úkor kvality plnenia úloh.

(2) Na účely ochrany finančných záujmov Európskej únie sa pod efektívnosťou štátnej správy rozumie aj efektívnosť poskytovania a využívania prostriedkov verejnej správy a prostriedkov Európskej únie.

(3) Kontrola efektívnosti štátnej správy je činnosť, ktorou sa zisťuje stav a úroveň plnenia úloh súvisiacich s výkonom štátnej správy, stav využívania disponibilných zdrojov prostriedkov štátneho rozpočtu vyčlenených na plnenie týchto úloh, materiálnych zdrojov a ľudských zdrojov vrátane kontroly spôsobu riadenia štátnej správy.

Súvisiace ustanovenia: § 2 ods. 1 písm. c), § 7 ods. 3, § 9 ods. 1 písm. c), § 9 ods. 2, § 13

Literatúra: Ličko, T. Kontrola v spoločnosti. Bratislava: IRIS, 2003, 159 s.; Dôvodová správa k zákonu č. 164/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov a o doplnení zákona č. 152/1998 Z. z. o sťažnostiach

K § 2a

Obsah komentára

K ods. 1

I. Efektívnosť štátnej správy

K ods. 2

II. Efektívnosť štátnej správy na účely ochrany finančných záujmov EÚ

K ods. 3

III. Kontrola efektívnosti štátnej správy

K ods. 1

I. Efektívnosť štátnej správy. Princípom efektívnosti štátnej správy je jej fungovanie na požadovanej úrovni, v požadovanom rozsahu a kvalite v nadväznosti na zdroje tak finančné, materiálne, ako aj personálne. Požadovaná úroveň štátnej správy, resp. plnenia jej úloh, je determinovaná požiadavkami platných právnych predpisov, uloženými úlohami vyplývajúcimi z uznesení vlády a pod. Efektívnosť štátnej správy však nemôže byť dosiahnutá minimalizáciou zdrojov na úkor kvality plnenia úloh.

K ods. 2

II. Efektívnosť štátnej správy na účely ochrany finančných záujmov EÚ. V zmysle čl. 325 zmluvy o fungovaní EÚ členské štáty prijímú rovnaké opatrenia na zamedzenie podvodov poškodzujúcich finančné záujmy EÚ, aké prijímajú na zamedzenie podvodov

poškodzujúcich ich vlastné finančné záujmy. Z uvedeného dôvodu sa vzťahuje kontrola efektívnosti aj na poskytovanie a využitie prostriedkov z fondov EÚ.

K ods. 3

III. Kontrola efektívnosti štátnej správy. Vo viacerých ustanoveniach zákona [§ 2 ods. 1 písm. c), § 7 ods. 3, § 9 ods. 1 písm. c), § 9 ods. 2] je vymedzená ako jedna z oblastí kontroly aj efektívnosť štátnej správy. To znamená, že všetky orgány kontroly sú povinné kontrolovať aj efektívnosť v štátnej správe. Cieľom kontroly efektívnosti štátnej správy je zistiť možnosť minimalizácie zdrojov pri dosiahnutí požadovaných výsledkov činnosti štátnej správy.

Vo všeobecnosti sa v zahraničí pod kontrolou efektívnosti (resp. výkonnostným auditom, performance audit, value for money audit) chápe činnosť, pri ktorej sa skúma miera hospodárnosti (boli náklady minimalizované vzhľadom na požadovanú úroveň kvality?), efektívnosti (bol dosiahnutý maximálny prínos pri použitých zdrojoch a pri dosiahnutých výstupoch?), účinnosti (do akej miery boli činnosťou dosiahnuté zamýšľané ciele a účinky?) a do akej miery sú na úrovni organizácie, jej častí alebo určitých činností využívané ľudské, materiálne a finančné zdroje. Výkonnostný audit je činnosť, ktorá v sebe spája analyticko-zisťovaciu časť spolu s niektorými prvkami kontrolnej činnosti. V podmienkach kontrolného systému SR tento typ kontroly nie je veľmi zaužívaný. V súčasnosti sa mu približuje kontrolná činnosť implementačnej jednotky pôsobiacej na úrade vlády.

Problém s uplatnením tejto kontroly podľa zákona o kontrole v štátnej správe v podmienkach SR je aj to, že hlavným kritériom pre činnosť štátnych orgánov je zákonnosť. Zistené nedostatky sú zisteniami o porušení všeobecne záväzných právnych predpisov a interných predpisov. Ak chce orgán kontroly zisťovať neefektívnosť v štátnej správe, tá môže často existovať aj vtedy, ak organizácia dodrží príslušné zákony. Výsledky tohto typu kontroly preto nekorešpondujú úplne s výslednými materiálmi predvídanými ustanovením § 13 tohto zákona. Z doslovného výkladu by sme mohli dospieť k záveru, že ak bude zistená neefektívnosť, ale nebude zároveň zistené porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov alebo interných predpisov, musí byť z tejto kontroly vypracovaný záznam o kontrole, na ktorý ďalej nenaďväzuje povinnosť kontrolovaného subjektu prijať opatrenia na nápravu neefektívnosti. K výkladu právnych predpisov a ich inštitútov je však potrebné pristupovať predovšetkým podľa zmyslu a účelu zákona. V tomto prípade by preto uvedený záver odporoval účelu zákona, podľa ktorého orgány štátnej správy sú povinné „správať sa“ efektívne v zmysle citovaného ustanovenia, aj keď jednoznačnejšia úprava tejto povinnosti v texte zákona by bola žiadúca.

§ 3

Kontrolná pôsobnosť úradu vlády podľa § 2 sa vzťahuje na

- a) ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy, im podriadené orgány, ako aj na iné štátne orgány, ak osobitné predpisy neustanovujú inak;⁴⁾ ďalej sa vzťahuje na právnické osoby založené alebo zriadené ministerstvami alebo ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy, im podriadenými orgánmi a ďalšími štátnymi orgánmi,
- b) orgány miestnej štátnej správy a právnické osoby nimi zriadené,
- c) orgány územnej samosprávy pri plnení úloh štátnej správy,⁵⁾
- d) štátne účelové fondy, verejnoprávne inštitúcie zriadené zákonom, právnické osoby, v ktorých majú majetkovú účasť verejnoprávne inštitúcie, právnické osoby s majetkovou účasťou štátu alebo so zvereným majetkom štátu.

Súvisiace ustanovenie: § 2

Súvisiace predpisy: Zákon o obecnom zriadení, zákon o samosprávnych krajoch, zákon o štátnej službe

Literatúra: Petruňa, J., Ličko, T., Hegerová, K. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky zo 14. decembra 1995 č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe s komentárom a vzormi písomností. Bratislava: Interlingua, 1996, 121 s.

K § 3

Obsah komentára

- I. Kontrolná pôsobnosť úradu vlády
- II. Osobná kontrolná pôsobnosť úradu vlády stanovená týmto zákonom
- III. Kontrolná pôsobnosť úradu vlády stanovená osobitným predpisom

I. Kontrolná pôsobnosť úradu vlády. Vo všeobecnosti je možné povedať, že zákon o kontrole v štátnej správe je predovšetkým všeobecným procesným predpisom v oblasti kontroly, pretože upravuje z väčšej časti procesný postup pri výkone kontroly (základné pravidlá kontrolnej činnosti), kým hmotnoprávne aspekty kontroly stanovujú iné zákony. Zákon o kontrole v štátnej správe pri výkone vonkajšej kontroly nekonkretizuje orgánu kontroly žiadnu kompetenciu a ani predmet kontroly, a toto necháva na osobitné právne predpisy. Teda aj okruh kontrolovaných subjektov vymedzuje hmotnoprávna úprava obsiahnutá v osobitných zákonoch. Výnimkou je úrad vlády, ktorého pôsobnosť je ustanovená priamo v zákone o kontrole v štátnej správe. Jednoducho povedané, ak sa úrad vlády rozhodne vykonať kontrolu v kontrolovanom subjekte podľa tohto zákona, musí byť vždy splnená podmienka vecnej pôsobnosti podľa § 2 a súčasne aj podmienka osobnej pôsobnosti podľa § 3.

II. Osobná kontrolná pôsobnosť úradu vlády stanovená týmto zákonom. Komentované ustanovenie určuje osobnú kontrolnú pôsobnosť úradu vlády. V zmysle tohto ustanovenia môže úrad vlády kontrolovať nielen ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy, ale aj ich podriadené orgány a ďalšie štátne orgány, okrem tých, kde je to osobitným predpisom obmedzené, napr. Najvyšší kontrolný úrad. Ďalej sa kontrolná pôsobnosť úradu vlády vzťahuje na právnické osoby založené alebo zriadené ministerstvami alebo ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy, im podriadenými orgánmi a ďalšími štátnymi orgánmi, ako aj na orgány miestnej štátnej správy a právnické osoby nimi zriadené.

Pod kontrolnú pôsobnosť úradu vlády patria aj územné samosprávy, ale len ak plnia úlohy týkajúce sa preneseného výkonu štátnej správy. Nie je úplne zrejmé, prečo zákon používa pojem orgány územnej samosprávy (podľa § 10 ods. 1 zákona o obecnom zriadení sú orgánmi obce obecné zastupiteľstvo a starosta, resp. podľa § 24 tohto zákona sú orgánmi mesta mestské zastupiteľstvo a primátor; podľa § 2 zákona o samosprávnych krajoch sú orgánmi samosprávneho kraja zastupiteľstvo samosprávneho kraja a predseda samosprávneho kraja), keďže kontrolovaným subjektom nemôže byť orgán právnickej osoby, ale len právnická osoba samotná (obec, mesto, samosprávny kraj), za ktorú koná vedúci kontrolovaného subjektu (starosta, primátor, predseda samosprávneho kraja) alebo ním splnomocnený zástupca.

Od 1. 8. 2018 pôsobí na úrade vlády implementačná jednotka, ktorá kontroluje plnenie opatrení revízie výdavkov a odpočet predkladá na rokovanie vlády. Aj s ohľadom na fungovanie tohto útvaru v súlade s programovým vyhlásením vlády bolo novelou zákona účinnou od 1. 1. 2020 doplnené v tomto komentovanom ustanovení písmeno d), podľa ktorého sa kontrolná pôsobnosť úradu vlády vzťahuje aj na štátne účelové fondy, verejnoprávne inštitúcie zriadené zákonom, právnické osoby, v ktorých majú majetkovú účasť verejnoprávne inštitúcie, právnické osoby s majetkovou účasťou štátu alebo so zvereným majetkom štátu.

III. Kontrolná pôsobnosť úradu vlády stanovená osobitným predpisom. Pre úplnosť je potrebné dodať, že kontrolná pôsobnosť úradu vlády nie je výlučne upravená len týmto

zákonom, ale môže byť upravená aj osobitným zákonom. Napr. podľa § 16 ods. 1 zákona o štátnej službe kontrolu dodržiavania tohto zákona, všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na jeho vykonanie a služobných predpisov vykonáva v každom služobnom úrade okrem služobného úradu, ktorým je kancelária národnej rady, úrad vlády. Na túto kontrolu sa primerane použijú základné pravidlá kontrolnej činnosti upravené v zákone o kontrole v štátnej správe.

§ 4

(1) Úrad vlády spolupracuje s orgánmi štátnej správy⁶⁾ a koordinuje kontrolnú činnosť podľa tohto zákona. Na účely tohto zákona spolupracuje aj s ďalšími orgánmi štátnej správy (§ 6) a právnickými osobami a fyzickými osobami.

(2) Úrad vlády usmerňuje činnosť orgánov miestnej štátnej správy⁷⁾ vykonávajúcich kontrolnú činnosť podľa tohto zákona. Na požiadanie orgánov územnej samosprávy im úrad vlády poskytuje odbornú pomoc v oblasti kontroly.⁸⁾

(3) Úrad vlády organizuje a zabezpečuje výmenu a využitie skúseností a poznatkov z kontroly v štátnej správe.

Súvisiace ustanovenia: § 8, § 14 ods. 1

Súvisiace predpisy: Zákon o samosprávnych krajoch, zákon o obecnom zriadení, zákon o finančnej kontrole a audite

Literatúra: Petruňa, J., Ličko, T., Hegerová, K. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky zo 14. decembra 1995 č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe s komentárom a vzormi písomností. Bratislava: Interlingua, 1996, 121 s.; Teleki, J., Hoffmann, M. Kontrola v obecnej samospráve. Žilina: Eurokódex, 2013, 280 s.

K § 4

Obsah komentára

K ods. 1

I. Koordinácia kontrolnej činnosti úradom vlády

K ods. 2

II. Usmerňovanie orgánov kontroly

III. Odborná pomoc orgánom územnej samosprávy v oblasti kontroly

K ods. 3

IV. Výmena skúseností a poznatkov z kontroly

K ods. 1

I. Koordinácia kontrolnej činnosti úradom vlády. Požiadavka na spoluprácu orgánov kontroly a prípadnú koordináciu kontrol zohľadňuje požiadavku verejného záujmu na efektívny výkon kontrol, ako aj rešpektovanie povinnosti v nevyhnutnej miere zasahovať do práv a právom chránených záujmov kontrolovaných subjektov. Koordináciu kontrolnej činnosti podľa tohto zákona zabezpečuje úrad vlády.

V rámci plnenia povinností daných týmto ustanovením úrad vlády koordinuje svoje zameranie kontrolnej činnosti predovšetkým s ministerstvami a ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy tak, aby boli efektívne využívané kontrolné kapacity jednotlivých orgánov kontroly. Informácie o navrhovaných kontrolných akciách majú pomôcť odstrániť možné

duplicity kontrol rovnakého predmetu v tých istých subjektoch. Úrad vlády taktiež využíva ich podklady, kontrolné výsledky a informácie s cieľom vypracovať návrh jeho zamerania (plánu) kontrolnej činnosti.

V tomto ustanovení sa podobne ako v § 14 ods. 1 tohto zákona premieta požiadavka na efektivitu a hospodárnosť kontrol. Účinná výmena informácií medzi orgánmi kontroly má zaistiť čo najefektívnejšiu koordináciu jednotlivých druhov kontrolných činností tak, aby neboli kontrolované subjekty zbytočne zaťažované a aby kontrola bola efektívna, rýchla a hospodárna. V praxi sa v súčasnosti konajú len koordinačné stretnutia úradu vlády, ministerstva financií a Najvyššieho kontrolného úradu spravidla raz ročne.

K ods. 2

II. Usmerňovanie orgánov kontroly. Úrad vlády má povinnosť usmerňovať orgány miestnej štátnej správy, ktoré vykonávajú kontrolnú činnosť. V súčasnosti sa táto povinnosť uplatňuje predovšetkým prostredníctvom vybavovania žiadostí o metodické usmernenia podaných najmä jednotlivými okresnými úradmi.

III. Odborná pomoc orgánom územnej samosprávy v oblasti kontroly. V znení zákona účinnom do konca roka 2019 obsahoval § 8 tohto zákona odsek 2, podľa ktorého orgány územnej samosprávy môžu postupovať pri vykonávaní kontroly podľa základných pravidiel kontrolnej činnosti, ak na tento účel nemajú vlastné predpisy. Na toto ustanovenie nadväzovalo komentované ustanovenie, podľa ktorého na požiadanie orgánov územnej samosprávy (podľa § 10 ods. 1 zákona o obecnom zriadení sú orgánmi obce obecné zastupiteľstvo a starosta, resp. podľa § 24 tohto zákona sú orgánmi mesta mestské zastupiteľstvo a primátor; podľa § 2 zákona o samosprávnych krajoch sú orgánmi samosprávneho kraja zastupiteľstvo samosprávneho kraja a predseda samosprávneho kraja) je úrad vlády povinný poskytnúť odbornú pomoc a konzultácie v oblasti kontroly. Je na zváženie, či účelom tohto ustanovenia nemalo byť skôr poskytovanie odbornej pomoci hlavným kontrolórom obce a samosprávneho kraja a nie orgánom územnej samosprávy.

Podľa § 18 ods. 1 zákona o obecnom zriadení kontrolnú činnosť vykonáva hlavný kontrolór nezávisle a nestranne v súlade so základnými pravidlami kontrolnej činnosti. Zákon o obecnom zriadení odkazuje len na jeden procesnoprávny predpis, ktorým je zákon o finančnej kontrole a audite. Taktiež podľa § 18e tohto zákona hlavný kontrolór pri výkone kontrolnej činnosti postupuje podľa pravidiel, ktoré ustanovuje osobitný zákon, ktorým je zákon o finančnej kontrole a audite. Ďalšie podrobnosti o pravidlách kontrolnej činnosti môže ustanoviť obec uznesením.

Zákon o obecnom zriadení dáva možnosť ustanoviť uznesením obecného zastupiteľstva podrobnosti o pravidlách kontrolnej činnosti, pričom tieto podrobnosti by mali zohľadňovať špecifiká kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra obce. Zákon o obecnom zriadení tak dáva priestor na legislatívnu úpravu zásad kontrolnej činnosti v obci a nie je preto potrebné, aby hlavný kontrolór obce pri svojej činnosti postupoval podľa iných pravidiel ako tých, ktoré sú vymedzené v zákone o finančnej kontrole a audite alebo vo vlastných zásadách kontrolnej činnosti, a teda aby postupoval podľa pravidiel vymedzených v zákone o kontrole v štátnej správe (podobná úprava je obsiahnutá aj v zákone o samosprávnych krajoch). Preto možno považovať toto ustanovenie o povinnosti úradu vlády poskytovať odbornú pomoc orgánom územnej samosprávy v súčasnej dobe za nadbytočné.

Je potrebné dodať, že v súčasnosti neexistuje samostatný zákon o výkone kontroly v podmienkach územnej samosprávy. Na rozdiel od tzv. štátnej kontroly kontrola územnej samosprávy nie je regulovaná a upravená samostatnou právnou normou. Najvhodnejšou alternatívou by bolo prijatie jednotného komplexného kontrolného poriadku (zákona), ktorý by upravoval kontrolu v celej verejnej správe (vrátane územnej samosprávy).

K ods. 3

I. Výmena skúseností a poznatkov z kontroly. Úrad vlády má povinnosť organizovať a zabezpečiť výmenu a využitie skúseností a poznatkov z kontroly v štátnej správe. Na to využíva predovšetkým semináre, školenia, porady, metodické usmernenia a pod. Úrad vlády má zároveň povinnosť sledovať správnu aplikáciu zákona inými orgánmi štátnej správy s cieľom zvyšovať účinnosť kontrolného systému v SR.

§ 5

Úrad vlády predkladá vláde Slovenskej republiky a Bezpečnostnej rade Slovenskej republiky^{8a)} zamerania svojej kontrolnej činnosti a správy o osobitne dôležitých zisteniach a poznatkoch z kontrolnej činnosti.

K § 5

Obsah komentára

- I. Zameranie kontrolnej činnosti úradu vlády
- II. Správa o osobitne dôležitých zisteniach a poznatkoch z kontrolnej činnosti

I. Zameranie kontrolnej činnosti úradu vlády. Kontrola vykonávaná úradom vlády je kontrolou pre potreby vlády a predsedu vlády, preto vláda schvaľuje zameranie kontrolnej činnosti úradu vlády. V rámci neho je možné robiť posuny a operatívne zmeny na základe splnomocnenia pre vedúceho úradu vlády ako vedúceho orgánu kontroly udeleného uznesením vlády. Pri zostavovaní zamerania vychádza úrad vlády z podnetov občanov, podnetov iných orgánov verejnej správy, vlastných poznatkov a pod.

Vláda schvaľuje zameranie kontrolnej činnosti úradu vlády uznesením. Vzhľadom na náročný proces schvaľovania zamerania kontrolnej činnosti úradu vlády (absolvovanie medzirezortného pripomienkového konania) sa zameranie pripravuje na celý kalendárny rok. Pri iných orgánoch kontroly sa odporúča z dôvodu operatívnosti vypracovávať skôr polročné zamerania (plány) kontrolnej činnosti. Kontroly vykonávané v zmysle schválených zameraní (plánov) kontrolnej činnosti sa označujú ako „plánované kontroly“, pričom kontroly vykonávané s cieľom okamžitej a konkrétnej potreby operatívneho riadenia mimo zamerania sa zvyknú označovať ako „operatívne kontroly“.

Zameranie kontrolnej činnosti úradu vlády v oblasti bezpečnosti štátu sa predkladá na schválenie bezpečnostnej rade.

II. Správa o osobitne dôležitých zisteniach a poznatkoch z kontrolnej činnosti. Úrad vlády je v prípade závažných nedostatkov zistených pri kontrolnej činnosti povinný predkladať na rokovanie vlády, príp. bezpečnostnej rady správy o takýchto zisteniach. Úrad vlády v súčasnosti predkladá raz polročne na rokovanie vlády informatívny materiál o ním realizovanej kontrolnej činnosti, ktorý okrem výsledku plánovaných kontrol obsahuje aj výsledky operatívnych kontrol.

Pre prax: Zamerania kontrolnej činnosti úradu vlády a Správy o kontrolnej činnosti úradu vlády predkladané na rokovanie vlády možno nájsť na webovom portáli otvorenej vlády rokovania.gov.sk.

Iné orgány štátnej správy

§ 6

(1) Iné orgány štátnej správy podľa tohto zákona sú

- a) ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy,

- b) orgány miestnej štátnej správy,
 c) ďalšie orgány štátnej správy, ak to ustanovuje osobitný predpis.⁹⁾

(2) Iné orgány štátnej správy vykonávajú kontrolu v rozsahu svojej pôsobnosti v kontrolovaných subjektoch podľa osobitných predpisov.⁹⁾

(3) Pôsobnosť orgánov kontroly upravená osobitnými predpismi¹⁰⁾ nie je týmto zákonom dotknutá.

Súvisiace ustanovenia: § 1, § 7, § 8, § 16

Súvisiace predpisy: Kompetenčný zákon, zákon o poľovníctve, zákon o lesoch, zákon o rybárstve, vodný zákon

Literatúra: Jemelka, L., Vetešík, P., Libosvár, O. Zákon o kontrole. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, 290 s.; Vedral, J. Kontrolní řád. Komentář. Praha: RNDr. Ivana Hexnerová – BOVA POLYGON, 2015, 254 s.; Jelínková, J. Kontrolní řád. Správní řád (vybraná ustanovení). Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, 304 s.; Dvorská, O. Kontrolní řád poznámkové vydání zákona s úryvky důvodové zprávy, vzory a vybranou judikaturou. Praha: Linde, 2013, 208 s.; Petruňa, J., Ličko, T., Hegerová, K. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky zo 14. decembra 1995 č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe s komentárom a vzhľadom písomností. Bratislava: Interlingua, 1996, 121 s.

K § 6

Obsah komentára

K ods. 1

- I. Iné orgány štátnej správy

K ods. 2

- II. Kontrolná pôsobnosť iných orgánov štátnej správy

K ods. 3

- III. Pôsobnosť orgánov kontroly upravená osobitnými predpismi

K ods. 1

I. Iné orgány štátnej správy. Orgánmi kontroly podľa § 1 zákona sú úrad vlády ako ústredný orgán štátnej správy pre kontrolu plnenia úloh súvisiacich s výkonom štátnej správy a pre kontrolu vybavovania petícií a sťažností podľa § 24 kompetenčného zákona a iné orgány štátnej správy uvedené v tomto komentovanom ustanovení, t. j. ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy, orgány miestnej štátnej správy, ďalšie orgány štátnej správy, ak to ustanovuje osobitný predpis.

V prípade ministerstiev je kontrolná pôsobnosť len jednou zo súčastí ich pôsobnosti ako takej. Žiadne špecializované ministerstvo štátnej kontroly, aké bolo v minulosti, už dnes neexistuje. V prípade ďalších orgánov štátnej správy existujú orgány štátnej správy, ktoré okrem kontrolnej činnosti majú aj ďalšie právomoci, ale aj orgány štátnej správy zriadené špeciálne pre výkon kontroly v určitej oblasti. Ide predovšetkým o tzv. inšpekcie, ako Slovenská obchodná inšpekcia, Slovenská inšpekcia životného prostredia, Slovenská stavebná inšpekcia a pod.

Medzi orgány kontroly nie sú zahrnuté fyzické osoby, napr. tzv. verejné strážne (lesná stráž podľa § 52 zákona o lesoch, poľovnícka stráž podľa § 27 zákona o poľovníctve, rybárska stráž podľa § 23 zákona o rybárstve, vodná stráž podľa § 69 vodného zákona). Ich činnosť však nie je možné považovať za kontrolu podľa tohto zákona, ale skôr ako časovo neohraničenú monitorovaciu činnosť. Rovnako ako v prípade polície alebo obecnej polície ide v prípade verejných stráží o faktickú neformálnu činnosť bez formalizovaného výstupu, aký predpokladá zákon o kontrole v štátnej správe. Na kontrolu vykonávanú verejnými strážami sa preto tento zákon nevzťahuje.

K ods. 2

II. Kontrolná pôsobnosť iných orgánov štátnej správy. Zákon o kontrole v štátnej správe upravuje „len“ postup pri výkone kontroly, nekonkretizuje však kto, v akom rozsahu a voči komu kontrolu vykonáva. „Pôsobnosť spočívajúcu vo výkone kontroly“ musia ustanoviť iné zákony. Ustanovenie § 16 tohto zákona zakladá orgánom kontroly len pôsobnosť rozhodovať o uložení poriadkovej pokuty kontrolovaným subjektom a § 7 upravuje pôsobnosť orgánov kontroly pri výkone vnútornej kontroly. Tento zákon je procesným predpisom, ktorý sám kontrolnú pôsobnosť iným orgánom štátnej správy pri výkone vonkajšej kontroly neustanovuje. Inými slovami, pokiaľ iný právny predpis neobsahuje hmotnoprávne vymedzenie určitej kontrolnej činnosti, t. j. nestanoví jednoznačnú kompetenciu iného orgánu štátnej správy ako orgánu kontroly, potom zákon o kontrole v štátnej správe príslušnú kompetenciu neposkytuje.

Zákon o kontrole v štátnej správe je teda všeobecný procesnoprávny predpis v oblasti kontroly, preto v ňom nie sú upravené hmotnoprávne ustanovenia týkajúce sa kontrol iných orgánov štátnej správy. Tieto hmotnoprávne ustanovenia sú obsiahnuté v osobitných predpisoch, ktoré sa vecne zaoberajú daným úsekom verejnej správy. Vymedzenie orgánov kontroly, resp. ich pôsobností (teda oprávnení a povinností kontrolovať plnenie určitých množín povinností určitých osôb) je preto potrebné hľadať v osobitných predpisoch, t. j. konkrétne vymedzenie orgánov kontroly, poprípade kontrolovaných subjektov a predmetu kontroly zostávajú zachované v osobitných odvetvových zákonoch.

Okruh kontrolovaných subjektov vymedzuje hmotnoprávna úprava obsiahnutá v osobitných zákonoch vymedzujúcich príslušný druh kontrolnej činnosti (jednoducho povedané, napr. kontrolovanými subjektmi v rámci živnostenských kontrol sú podnikatelia, kontrolovanými subjektmi v oblasti školstva sú školy a školské zariadenia atď.). Kontrolovaným subjektom, podobne ako účastníkom správneho konania, môže byť v podstate ktokoľvek, o kom to zákon stanoví, alebo kto vykonáva činnosť, ktorá je predmetom kontroly, alebo nakladá s vecou, ktorá je predmetom kontroly.

Pre verejnú moc platí výhrada zákona, t. j. je možné ju vykonávať len v prípadoch, v medziach a spôsobmi, ktoré zákon ustanoví. Zákon o kontrole v štátnej správe sa na výkon kontroly použije vtedy, pokiaľ iný zákon (ako zákon o kontrole v štátnej správe) zverí niektorému orgánu pôsobnosť (verejnú moc) v oblasti verejnej správy spočívajúcu vo výkone kontroly. Aplikácia základných pravidiel kontrolnej činnosti pri vykonaní kontroly je bližšie popísaná v komentovanom ustanovení § 8.

K ods. 3

III. Pôsobnosť orgánov kontroly upravená osobitnými predpismi. Týmto zákonom nie je dotknutá pôsobnosť iných kontrolných orgánov, ako napr. Najvyššieho kontrolného úradu, ministerstva financií a pod.

§ 7

(1) Orgány kontroly sú povinné vytvoriť v rámci svojej pôsobnosti organizačné a personálne podmienky na vykonávanie vnútornej kontroly. Orgán kontroly upraví systém vnútornej kontroly interným predpisom. Pri výkone vnútornej kontroly sa postupuje primerane podľa základných pravidiel kontrolnej činnosti.

(2) Vnútorná kontrola podľa tohto zákona je kontrola plnenia úloh štátnej správy vykonávaná útvarmi kontroly a ostatnými odbornými útvarmi orgánu štátnej správy, právnickej osoby zriadenej orgánom štátnej správy a právnickej osoby založenej orgánom štátnej správy, alebo zamestnancom určeným vedúcim orgánu kontroly. Vnútorná kontrola je aj kontrola plnenia úloh štátnej správy zverených zákonom orgánom územnej samosprávy, vykonávaná odborným útvarom príslušného orgánu štátnej správy.